

LIGA ROMÂNĂ

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ

PENTRU

INTERESELE UNITĂȚII CULTURALE A TUTUROR ROMÂNILOR

APARE ÎN FIE-CARE DUMINECĂ

Anul IV. — No. 45.

14 Noembre, 1899.

CĂTRE ABONAȚII REVISTEI „LIGA ROMANA“

Comitetul central al Ligei roagă pe toți d-nii abonați ai revistei «Liga Română» a trimite rămășițele provenite din abonamentele d-lor pe trecut. Din cauza neplăței la timp a acestor rămășițe, cari se ridică la mai multe mii de lei, se pune în pericol existența acestei publicațiuni, comitetul neputînd face față cheltueleur ce se cer cu conducerea și imprimarea revistei. Mulți din cei mai buni Români, cu surprindere am văzut, că după ce au primit revista mai mult timp refuză plata.

Facem un nou apel la sentimentele lor patriotice să nu păgubească Liga cu cîți-va lei, cari pentru dinșii este puțin, iar pentru Liga foarte mult. Vom face ca să se încaseze prin poștă abonamentele refuzate odată și în cas cînd vor refusa și a doua oară vom publica numele acestor buni Români cu sumele ce ne datoresc. Publicațiunea numelor se va face atît prin Revistă cît și prin ziarele politice.

Comitetul central al
Ligei Culturale.

CONSTATARI MAGHIARE

Voinicoși dar fricoși — așa sunt Ungurii. Unul dintre aceștia, Ugron Gabor, ale cărui declarații le reproduserăm și noi în numărul din urmă, confirmă pe deplin această românească zicătoare despre compatrioții săi.

D. Ugron, Maghiar *de vieille roche*, este profund scîrbit de ceea ce vede și constată în societatea din care face parte. El ne spune, că pretutindeni între Unguri domnește o înflorătoare corupție de moravuri, o goană furibundă după slujbe și o lașitate pe toată linia. Dacă noi le spunem acestea, ni se zice că suntem fanatici și violenți. Așa cel puțin nimeni nu se mai poate îndoi de adevărul acestei stări de lucruri.

Dar deputatul despre care vorbim face această constatare pentru că ar dori să-și vază națiunea aprinsă de entuziasm în urmărirea idealului lor comun : ruperea de către Austria.

Aceste aspirații îi privesc pe Unguri. Nu ne fac nici cald nici rece. Dar vorba e că *ei nu pot* să se desfacă de Cislaitania, pentru că, orcît ar dori ei aceasta, *nu au curaj*, nu au tărie, nu au, cu un cuvînt, putința.

Apoi dacă au ajuns în acest hal,

dacă corupția le-a ajuns pînă la măduvă, ei sunt de vină. Voind să calce și să strivească la pămînt pe toate popoarele cari nu vor să se maghiarizeze, Ungurii și-au făcut de cap. Din politica de Stat au făcut un mijloc ordinar de îmbogățire. Toți schilozii și idioții din sînul lor, dacă făceau și fac paradă cu denunțarea și prigonirea naționalităților, erau considerați ca mari patrioți; li se dedeau și li se dau slujbe și alte semne grașe de apreciere din partea Statului. Așa s'a format un leghion de perdevară, niște trîntori cari nu trăsesc decît din asmuțarea poliției asupra popoarelor ce resistă utopiei ungurești. Aceste elemente, cari formează majoritatea între Unguri, sunt adevărați parasiți pe spinarea naționalităților și nu pot să aibă nici odată o atitudine bărbătească în sus, pentru că sunt discreditate și urgisite și sus și jos. De aceea, are dreptate Ugron dacă le numește lașe. Totdeauna tiranii slabi dar fanfaroni au fost și vîr fi lași.

Iar dacă corupția caracterelor se întinde ca o pîclă deasă asupra Ungurilor, cauza e tot în purtarea lor nerușinată față de naționalități, pe care ei le consideră ca pe niște triburi asiatice bune de exploatat. Această comercializare jidovească a politicii a trebuit fatal să zdruncine și să infecteze caracterul rasei. Roma era, slavă Domnului, altfel de putere, imperiul cel mai mare din lume, națiunea cea mai severă în moravuri. Dar din dată ce Romanii începură să terorizeze și să jupuiască populațiunile heteroetnice, îndată ce se începu scandalosul sistem de a trimite pe capul provinciilor fel de fel de lichele «patriotice» spre a le «ad-

ministra» adică a le slăbi și a le fura' cohesiunea moravurilor începu să slăbească, desfrîul și lașitatea, consecințele firești ale averilor adunate în chip imoral, fără muncă onestă, începură a se lăți ca o molimă și a infecta corpul întregii națiuni. De atunci, din epoca pašalicurilor prefectoriale datează căderea falnicului imperiu roman. Acelui imperiu însă i-au trebuit vr'o patru secole ca să se prăbușească pînă să ajungă pe mîna unui Romulus Augustulus și mai apoi prada bandelor lui Odoacru. Maghiarilor, puțini și slabi și săraci cu duhul cum sunt, nu le trebuie nici patruzeci de ani ca să ajungă într'o stare neasemănată mai ticăloasă. Deja de vr'o treizeci și mai bine de ani ei sunt cufundați pînă în gît în patriotismul gheșeftăresc, nu le mai trebuie decît cîțiva ani ca să dispară cu toată mîndreța lor de organizație de Stat național din mijlocul națiunilor cu adevărat civilizate.

Negreșit, tot mai mult se vădește, mai alés de vr'o cîțiva ani încoace, că demoralizarea și slăbirea Maghiarilor provine din amestecul lor cu rassa semită, rassa de exploatatori și oameni fără conștiință. Din acest amalgam al Turanilor cu Semiții nici nu putea eși, după toate legile etnografiei moderne, decît o nație, decrepită, mîndră și bătaioasă ca Don Quichotte, slabă și ridicolă tot ca acelaș erou de caraghioasă memorie.

Zadarnic se bate în piept și plînge d-l Ugron: nația lui *trebuia* să ajungă în această stare, tocmai pentru că din capul locului mare i-a fost numărul Ugronilor, cari cereau îngenuncherea naționalităților prin administratori «naționali-maghiari».

Acel domn Ugron rău face că critică. Mai bine ar regreta că a contribuit și el la această stare de decadență a națiunii sale.

Lares.

UN TABLOU ROMÂNESC

(Dela expoziția dela Ateneu a artiștilor în viață).

Ca să exiști ca națiune cu oarecare rost în lumea aceasta, trebuie neapărat să reprezinți o individualitate, nu numai sub raportul etnic, ci și din punctul de vedere al producțiilor tale artistice, literare, științifice, etc. Desvoltarea artelor frumoase înfrunzeste într'un mod hotărâtor asupra culturii morale a unei națiuni. Tablouri mărețe, luate din viața și din istoria unui popor, sunt tot atâtea altare ale patriotismului, isvoare de însuflețire, de străduință înainte pe calea care duce la înălțarea patriei.

Avem și noi un bunicel început de producțiune artistică și putem spera că vom ajunge și noi să avem opere de artă numeroase și de valoare.

Dacă este adevărat că nu există multe criterii universal admise pentru aprecierea unei opere de artă, dacă valoarea ei atîrnă mai ales dela gradul de emoțiune estetică pe care opera de artă îl produce asupra oamenilor cu un gust estetic desvoltat — ca criteriu estetic hotărâtor nu ne rămîne decît impresia subiectivă a mediei oamenilor cu oarecare cultură.

Arta, ca să fie cea ce indică numele ei, trebuie să fie și ea subiectivă; trebuie să ne reprezinte o parte din lume, văzută prin imaginațiunea artistului: Opera acestuia poartă stampila personalității lui,

marca puterii sale de idealizare. Așa zic idealistii.

Școala naturalistă însă nu cere nici un fel de idealizare. Ea nu vrea decît să reproducă natura. Cu cît o operă de artă este mai apropiată de natură, cu atît adepții acestei școale o socotesc mai desăvîrșită.

Vorba e dar cînd stai să judeci o operă de artă să-ți dai seama de școala artistului. E absurd să judeci pe un naturalist din punctul de vedere al idealității și viceversa.

Tabloul d-lui *Nicolae Bran*, căci despre acesta vreau să vorbesc, a stîrnit o întreagă controversă între amatorii de artă. Unii sunt încîntați de el, alții îi găsesc atîtea cusururi încît mai că îl consideră ca o mușama.

Această deosebire de opinii dovedește un lucru: că în orice cas acest tablou e o operă de mare valoare.

El reprezintă pe un dorobanț care, întors din războiu, povestește în fața satului adunat la el acasă, peripețiile prin care a trecut. În centrul tabloului șade dorobanțul la masă dimpreună cu popasatului și cu un moșneag, probabil tata soldatului. Jur împrejur se găsesc țărani și țărance, veniți să-l vază pe Peneș al lor și să asculte pășeniile lui și întimplările de pe cîmpul de luptă. Nevasta dorobanțului șade lingă sobă și-și lăptează copilășul; un băețel se joacă cu medaliile de pe pieptul eroului.

Tabloul e foarte mare. Are vr'o patru metri lungime pe vr'o trei de înălțime, așa că tipurile sunt înfățișate în mărime naturală.

Cînd intri în sala Ateneului, în care este expus tabloul lui Bran, îți dai ușor seamă, încă înainte de a deosebi subiectul, că tabloul suferă din pricina disproporțiilor dintre el și perete. Deasupra lui se întinde un enorm perete roșu care tulbură

atenția privitorului. Dar după ce te apropie și privești un timp această pinză, rămâni foarte mulțumit, că ți s'a dat să vezi un frumos moment din viața românească.

Impresia generală e, că ai în față o concepție fericită, un desemn perfect, o armonie de culori.

Dar d. Bran, care a studiat ani de-a rândul la Budapesta, la München, la Roma și Paris, se vede că a fost influențat puternic de școala naturalistă. El nu idealizează. Tipurile sale sunt din cale afară reale. Orcine cunoaște pe țărani români de prin Oltenia, are să găsească în acest tablou o mulțime de figuri pe cari par'că le-a văzut de nenumărate ori.

Sunt Gorjeni luați în plenitudinea realității. Aceasta face pe mulți critici care nu cunosc tipul țărănesc din Gorj să se întrebe, dacă în genere acești oameni ar fi Români!

Atitudinile lor sunt pe cât se poate de firești. Ei ascultă toți, dar ascultă nu cu semne de entuziasm sau mișcare teatrală, ci cu chibzuiala țaranului român, care niciodată nu-și perde cumpătul, niciodată nu face grimase de admirație, niciodată nu gesticulează franțuzește, ci își păstrează totdeauna bunul cumpăt, mai ales când e în casa altuia, în fața popei și a unui om care povestește greutățile războiului. Din acest punct de vedere, al naturalismului, tabloul acesta este o perfectă reproducție a unei scene românești și trebuie să-ți zici când îl vezi: Așa-i!

Așa stau țărani români într'un asemenea moment. Privitorul obicinuit cu tablouri străine va fi găsimd că fețele acestor țărani nu exprimă vr'un sentiment mai înalt. Se poate. Dar așa e scena când se adună țărani cu o astfel de ocazie.

Fața țaranului român nu tradează nici odată emoția. Ii spui, că i-a murit cineva de aproape, el zice: «Dumnezeu să-l ierte», tace și suportă durerea, dar nu o ma-

nifestă. El nu se ia cu minile de păr, nu țipă, nu se vaită. O asemenea purtare i se pare lui ceva nedemn de un «om». Ii povestești lucruri pe cari le crezi foarte interesante, el ce-ți zice? «O fi! boerule!» «Deh, se întâmplă! Așa-i la războiu! Păi, acolo nu te duci la horă!» Trebuie să cunoști această parte a psihologiei țaranului nostru, ca să înțelegi că Bran l'a copiat după natură, cu o perfectă exactitudine tehnică și psihologică.

Dorobanțul și popa, — două tipuri cari s'au învîrtit în lume, deja nu mai sunt la fel cu ceilalți țărani. Figurile celor dintii exprimă deja o complexitate de simțiri. Peneș cu fisionomia lui de oștean încercat, cu ochiul ager, cu mustața lui mîndră, cu gestul inteligent și în atitudinea omului pe care disciplina cazarmilor l'a dresat să-și țină corpul mai desghetă, reprezintă pe țaranul militarizat cu succes. Popa exprimă reflecție și este un ireproșabil tip de preot român. Moșneagul par'că-i zice fiului, încet și blînd: «Prin multe primejdii ai mai trecut, băete!»

Interiorul casei țărănești iarăș e foarte exact, ba poate chiar prea natural, așa că mulțimea detaliurilor minuțios desemnate atrag prea mult atenția dela subiectul propriu al tabloului.

Ca plasticitate, tabloul are figuri cari par'că trăesc într'adevăr.

Negreșit, el cîștiga poate dacă pictorul mai lăsa cîteva persoane afară, mai ales că ele par cam multe într'o casă dela țară, dar artistul se vede că a ținut să ne dea și impresia înghesușii reale, cum este la țară.

Peneș Curcanul nu-i o figură istorică, ci o poreclă simpatică a dorobanțului român. Curcanul lui Alexandri era din Vaslui, firește în fantazia poetului. Curcanul lui Bran e din Oltenia. Nu înțeleg întru cît pictorul ar fi trebuit, precum cred unii, să ne presinte portul din Vaslui. Toți

Dorobanții sunt Curcani și aci nu poate fi vorba de vr'o fidelitate istorică.

Dintre toate tablourile expuse, acesta este fără îndoială un tablou din viață reală și însuși plin de viață, *dar de viața românească*, cu cumpăt și cu socoteală.

Genul e al lui Defregger, cu deosebirea că marele creator al tablourilor tiroleze era idealist, adesea așa de idealist în cât țărani săi au fețe de salon.

Noi care ne dăm seama de importanța unui tablou luat din viața noastră, nu putem decât să felicităm pe domnul Bran pentru această creațiune, care, orce s'ar zice, însemnează un mare progres în arta națională. Avem cu atât mai mult acest sentiment, cu cât ne-am săturat de imitații ale operelor străine, de subiecte cari nu ne fac și nu ne pot face nici o impresie, de concepții cosmopolite fără nici un motiv românesc. Pictura română datează dela Grigorescu. Bran merge pe urmele acestui mare maestru și n'are decât să continue pentru ca să devină, în felul său, un Defregger al neamului românesc.

Nerva.

BUCURIA DUȘMANILOR

Cei ce respîdesc, cu o rău ascunsă satisfacție, știrea că Liga ar fi pe punctul de a se desființa pot fi mulțumiți: foile maghiare înregistrează cu oare care entuziasm aceste svonuri și susțin că tot ele aveau dreptate cînd afirmaseră că Liga trage de moarte. Bucurați-vă internaționalilor! Dacă a-ți urmărit scopul de a le arăta dușmanilor rasei noastre că suntem cu mult mai nemernici decât ne credeam și decât ce eram în realitate, scopul vi l'ați ajuns. Un întreg cor de Jidani și de Unguri vă ține isonul și vă comentează

nenorocitele voastre informații de senzație cu orce preț.

Dar de geaba se bucură dușmanii noștri interni în ascuns și cei din afară pe față!

Liga stă încă în picioare și nu așteaptă decât un moment priincios ca să renască la o nouă viață, mai puternică și mai impunătoare decât or cînd.

Însă să punem pentru moment cazul că Liga într'adevăr ar înceta de a mai exista, un cas firește inadmisibil cită vreme vor mai fi oameni cu conștiință românească în această țară. Ei bine, și în acest cas extrem, tot copilărească ar fi bucuria dușmanilor noștri din deosebitele tabere. Mișcarea națională și-ar merge și atunci calea ei înainte pretutindeni în țările în cari frații noștri luptă pentru mărirea neamului nostru.

Prin urmare, nu înțelegem rostul, declamațiunilor celor ce susțin că chestia națională ar fi existînd numai din cauză că există Liga și că încetînd aceasta nu s'ar mai vorbi aici despre cauza Românilor asupriți.

Ungurii trebuie să fie, cel puțin cei ce scriu asemenea enormități, niște imbecili, cu cari nu putem sta de vorbă.

Rămîne însă bine stabilit, că minciunile tendențioase ce văd lumină în cite un ziar dela noi fac satisfacția vrășmașilor noștri și le dă nou curaj ca să se năpustească mai aprig încă asupra celor ce gem sub călcîiele lor.

Fie însă liniștiți acești dușmani pe cât de violenți pe atât de naivi: Liga nu le va face plăcerea de a dispărea! Ea are, slavă Domnului, destui membri și o să aibă în curînd cu mult mai mulți cari îi pricep rostul și caută să-i dea noi puteri și nouă impulsuni.

Ligist.

STRĂINISMUL

«Mi-e groază, bre, să mai vorbesc despre interese românești când mă găsesc, aici la București, în unele familii. Căci nu prea poți vorbi de interesele noastre naționale fără a pișca nițel pe grandomanii de Greci și Bulgari, pe șarlatanii de Armeni și Jidani. Dar când zic d. p., că Grecii ne-au corupt mentalitatea aducându-ne în țară deprinderile lor levantine, mă pomenesc că socrul sau soacra e de origine din cutare insulă din Arhipelag; când mă plîng că Bulgarii, cei încă neasimilați cu firea noastră românească, sunt elemente destructive pentru societatea noastră, mă trage cineva de mîncă și-mi șoptește să-mi stăpînesc gura pentru că unchiul de alături e un descendent de ai lui Cubrat, un fel de Traian al Bulgarilor».

Așa mi se plîngea mai când era un vechiu prieten din Muscel care vine des în capitală și este un naționalist infocat. Ascultîndu-l mi-am adus aminte de cunoscută poesie a lui Eminescu în care se vaită atît de amar că «nu mai poate străbate de atîta străinătate».

Sunt și în alte țări străini de naționalitatea țării, dar nu știu cum și ce fel dar par-că, chiar neasimilați, ei nu cutează a se opune intereselor naționale ale patriei lor adoptive. La noi însă Grecul rămîne Grec pînă în cea mai îndepărtată generație, Bulgarul care se pretinde uneori Român sare ca mușcat de șarpe când ataci cumva pe vecinii de peste Dunăre, Armeanul ia uneori chiar nume românesc dar tot Armean rămîne, fără dragoste pentru țara asta, pentru poporul ei.

Despre Jidani ce să mai spun? Ei fac spume la gură ca să ne convingă că sunt și ei get-beget Români, dar când vine vorba de Unguri sau de Dreyfuss ei îi

ridică în vineția cerului. Pe de altă parte pînă mîna pe comerț și industrie, se bagă în literatura națională ca s'o internaționalizeze, se viră în redacțiile ziarelor ca să ne combată simțul religios, morala creștină, ca să ne zeflemisească tot ce este național distinctiv.

Și noi constatăm și trecem înainte!

Dar ciți dintre noi își bat capul cu ideea că ce ar fi de făcut ca să întărim spiritul național în noi înșine, să-l infiltrăm și Grecului și Bulgarului stabiliți odată în țară, și să ne apărăm din toate puterile de cutropitoare și desastroasă înriurire a concepțiilor ovreiești asupra vieții noastre morale, intelectuale și economice?

Verax.

PATRIOTISMUL BURILOR

Nimeni n'ar fi crezut că Burii, un popor mititel și slab, au să creieze atîtea mizerii puternicilor Englezi, ba că au să-i bată pe toată linia și să-i silească a fugi în mod rușinos de frica lor, a Burilor! Și s'a întîmplat și această minune! Pînă astăzi năpraznica Britanie Mare care stăpînește sute de milioane de oameni este mereu aruncată îndărăt de un popor de cîteva sute de mii de oameni, de un popor «incult», cum zic foile englezești.

«Incult!» Aici e chestia! Armata englezească e oștire de strînsură, de oameni fără căpătii dar cu trebuințe mari și rafinate, de indivizi de o condiție adesea foarte problematică și cari se înrolează «pentru Africa» nu din vr'o considerație patriotică, nu din entuziasm sau din vr'un reflex al datoriei lor civice, ci pîr și simplu spre a găsi deocamdată vr'o ocupație și pentru că au perspectiva că după ce vor fi strivit pe bieții Buri

au să le răpească minele de aur și au să se îmbogățească.

Pentru asemenea oștire de prădare viața-i scumpă. Asemenea oameni nu-și expun pielea cu una cu două. Și cum și-ar expune-o în mod «ușuratic?» Dar atunci cum rămîne cu aurul din minele Transvaalului?

Burii își apără patria lor, întemeiată de ei și de ei cîștigată din ghiarele fiarelor sălbatice.

Ei nu au gusturile moderne ale fiilor Marelui Britanii, dar au dragostea pentru țara lor și conștiința clară a datoriei lor către ea. De aceea luptă ca niște lei, tineri și bătrini, ba chiar femei!

Ei luptă pentru vetrele lor, pentru ideea solidarității lor naționale, pentru izbînda dreptului asupra vicleniei negustorești.

Învîngerile lor repetate, pe cari întreaga lume civilizată le salută cu simpatie și satisfacțiune, nu sunt întimplătoare, pentru că Englezii au cunoscut dinainte terenul de luptă așa că întimplarea nu joacă aici vr'un rol. Aceste învingeri isvorăsc din devotamentul Burilor, din abnegațiunea lor pentru idealul sfînt al patriei lor amenințate de o bandă de aventurieri cari fac și în ziua de azi, ca în evul mediu, un ordinar comerț pînă și din războiu.

S'au mai văzut asemenea cazuri în istorie cînd popoare mici dar încălzite de iubirea țării, au repus dușmani de zeci de ori mai numeroși și mai tari.

Burii ne dau un nou exemplu. Vitejia lor e o nouă probă de puterea patriotismului, ea va trece la istorie și va servi multor generații ca o pildă de imitat.

Că în cele din urmă ei vor fi biruiți?

Se poate! Dar eventuala lor cădere are să fie în fond o înălțare națională în fața lumii și a posterității.

C. G. G.

Statul maghiar în primejdie!

În Camera maghiară se petrec lucruri ce au pus pe gînduri pe toți marii diplomați din Budapesta, începînd cu Ugronii și terminînd cu toți Colomanii lor.

După o domnie despotică de atitea zecimi de ani, în cari Ungurul-fălos cum e din fire — n'a încetat a proclama *urbi et orbi* că fără un stat maghiar Europa ar fi în primejdie; că acest neam e singurul destoinic a conduce frînele și destinele a altor 4—5 popoare din jurul său; după ce atîta timp a crezut că e un «vultur voinic», ce sperie pe toți prin avîntul sborului său și prin puterea lui spăimîntătoare, iată că a sosit timpul socotelor și de..... ele nu prea es pe placul vecinilor noștri.

Și dacă e să-i credem pe cuvînt — și de ce n'am face o? — singuri recunosc că nu sunt — vorba deputatului Ugron — decît o mare gîscă, ce tot bate din aripi, crezînd că se înalță tot mai sus și cînd colo, ea vîntură pulberea în jurul său.

Asta e situația Maghiarilor și ea e constatată în Camera lor și nu e desmințită, ba chiar e recunoscută de primul ministru unguresc.

A fost un făcut, vorba Românului. Atotputernicia trufașilor noștri vecini, afirmată în toate chipurile de presa lor, nu a fost decît o gogoriță sau cel mult o iluziune a pintenăților din regatul Sf. Ștefan.

Nici ziarele lor scrise în limba cea mai civilizată a lui Jupân din Voevodul Țiganilor și răspîdită gratis prin emisari plătiți, nici cultura lor care nu-i decît «o furtură clandestină și o plagiatură a literaturii streine» (și ce plagiat?!) nici honvezimea lor pintenată și țanțoșe ca niște cocoși nici alte motive de un ordin mai înalt nu formau și nu formează puterea

statului maghiar. Astea toate rezultă din răspunsul primului lor ministru Coloman Széll, la interpelarea lui Ugron.

În coloanele acestei reviste noi am afirmat cu probe vrednice de credință, că situația creată Ungurilor se datorește unor motive ce nu sunt în Statul lor; că o singură cauză, o singură pirghie susține hegemonia din Budapesta.

Am dovedit că diplomației europene dela 1866 se datorește faptul anormal: ca un popor mic ca număr, inferior ca cultură și foarte jos ca sentiment, să stăpânească alte trei-patru neamuri de un număr îndoit de mare și din care unul singur, Românii, ar putea să-i contrabalanseze or cînd și sub orice raport.

Dar ca argument preponderant, ca sprijin al acestei situații, s'a adaus o formă de guvernămînt, o tovărășie nefirească, dualismul, care ar fi fost de înțeles numai între neamuri cu aceleași aspirații, dar despărțite prin obstacole greu de străbătut.

Se înțelege că Ungurilor le-a convenit acest argajament. Exaltați prin liberalismul împins pînă la cele mai nenorocite acte ale șovinismului școalei cosuthiste, sclavilor de eri le convenia acum o tovărășie cu stăpînul. Decît «*quod licet Jovi, non licet bovi*», căci în mai puțin timp de cît ar fi fost necesar s'a constatat că a ceea ce le-ar fi fost visul, nu se poate realiza cu una cu două.

De fapt hegemonia maghiară se poate asemăna cu o bășică de țiplă ce face sburdălnicii într'un cerc anumit, cît timp e ținută de un fir de ață. Tăeți-i acest fir și ea se va duce în neant, pînă va pierde aerul ce o înălța și atunci nici ea nu va mai trăi.

Care-i acel fir?

Nu ne-a trebuit multă filosofie, ca să arătăm că Ungaria fără Austria, și drept vorbind una fără alta, n'ar putea viețui.

Ambеле sunt două trupuri cu cîte un picior și se sprijinesc reciproc. Dacă Austriei îi trebuie cota Ungariei, acesteia ca rasă nobilă și cu hegemonie, îi trebuie un sprijin eficace, Coroana Austriei.

Declarația prim-ministrului Széll, ca răspuns la analiza pe care deputatul Ugron a făcut-o în Cameră stărilor din Ungaria, a venit să confirme oficial acest lucru. «*Ungaria — a zis președintele consiliului din Budapesta — are mai mare lipsă azi de raporturile cu Austria, căci fără de acestea statul maghiar ar fi expus la primejdii și mai mari*».

Ba bine că nu!

De treizeci și doi de ani nu au făcut nimic din ceea ce — poate — a fost dorința celor ce i-au întovărășit. În ambele state cu cari au format dualismul și-au creat tot atîți dușmani, cite neamuri au sub sceptru și n'a sosit încă momentul să recunoască scăparea, nu în tovărășii rapace, ci în o guvernare înțeleaptă și conformă cu aspirațiile popoarelor ce cîrmuesc?

Și dacă în starea de azi au mai mult ca oricînd nevoie de raporturi cu Austria, atunci unde li sunt fulgii cu cari se împăunau pînă mai eri?

Și dacă fac apel la unire, pentru că sunt în primejdie, atunci au mers către ea treptat-treptat pînă au ajuns la prag.

Așa stînd lucrul, consecința logică ar fi să dea foc tuturor instituțiilor create pentru scopuri falacioase, să spînzure toate cultur-egileturile și chizdeduvurile, să sfișie toate fără de legile ce și-au creat, să nimicească toate cărțile și toate scrierile cu cari au căutat să amețească lumea și să-i distragă atențiunea dela toate actele lor șoviniste.

Dar nu vor face-o pentru că n'a sunat ceasul peirei lor.

Chael.

PENTRU GEORGE CANDREA

Au și început să se înapoieze listele pentru monumentul neuitatului *George Candrea*, și vin mereu. Sumele subscribe sunt de asemenea promițătoare, chiar foarte promițătoare.

E acum sigur, că va avea și *George Candrea* o cruce, care să-i însemneze mormîntul — *cruce făcută de neamul lui*.

Se vede, că mai bat inimi pentru românism, cu toată criza de confuziune și de nesimțire prin care trecem și de care va trebui să scăpăm odată. Sumele subscribe par tot atâtea *voci*, care protestează în privirea indolenței de azi — și-și afirmă sentimentele de pietate către *cei căzuți* în drumul idealurilor naționale.

Sumele subscribe trebuie să fie dar o bucurie și o înălțare mare pentru *Românii cei adevărați*.

Toate listele se vor publica în această revistă rînd pe rînd în ordinea sosirii după locul ce-l vor avea în revistă.

1. Lista No. 45 încredințată d-lui *T. Costescu*, directorul liceului din *T.-Severin*.

Au contribuit:

	Lei Bani
T. Cotescu	5,—
N. Herescu, profesor	1,—
C. Armașu »	3,—
C. Bucovineanu, profesor	1,—
D. Goliciu »	1,—
Ilirgot »	2,—
Ogreșeanu »	1,—
D. Mateescu »	2,—
C. Tanoviceanu »	3,—
T. Vasilescu »	1,—
D. Alimănescu »	1,—
S. Bodiu »	2,—
I. St. Paulian »	2,—
Const. Nicolescu »	3,—
E. Esconffier »	1,—
Liviu Radul »	1,—
Chiriac »	1,—
St. V. Nanul »	3,—
<i>Total</i>	<u>34,—</u>

2. Lista No. 11, încredințată d. *Zosim Chirtop*, avocat în *Cîmpeni* (Transilvania).

	Fl. Cr.
Zosim Chirtop	30,—
Nicolau Nicola, preot în Albac	1,50
Ana Nicola, n. Condov preuteasă în Albac	1,50
Ilarion Candrea în Neagra	1,—
Irimie Candrea, agricul. în Neagra,	1,—
Ioan Nicola, paroch în Trada	1,—
Dr. Basiliu Preda, avocat, Cîmpeni.	5,—
Romul Furdui, protopop, Cîmpeni.	1,—
Iosif S. Selagianu în Cîmpeni.	1,—
Iuliu Poruțiu, preot în Cîmpeni	1,—
Avram Sirbu, învăț. în Cîmpeni	0,50
Iosif Arieșanu, preot în Certeje	1,—
<i>Total</i>	<u>45,50</u>
	Lei noi 95,08

3. Lista No. 48 încredințată d-lui *M. Străjanu*, profesor în *Craiova*.

	Lei Bani
I. T. Chețianu, avocat Craiova	3,—
Ion Faur, profesor »	2,—
M. Străjanu, profesor »	3,—
<i>Total</i>	<u>8,—</u>

4. Lista No. 56, încredințată d-lui *B. Iorgulescu*, profesor în *Buzău*.

B. Iorgulescu	6,—
Dr. V. Bianu, medic	5,—
Constantin Iarca, proprietar	5,—
D. Constantinescu, profesor	3,—
D. G. Gherman, farmacist	5,—
D. I. Costescu	2,—
I. Grigoraș, profesor	2,—
N. Severeanu, profesor	1,—
C. Vasilescu, profesor	1,—
P. N. Șerdinescu, revisor școlar	1,—
Dr. P. Inotescu, medic	2,—
N. Ionescu, pensionar	2,—
D. Popescu, profesor	1,—
<i>Total</i>	<u>36,—</u>

Totalul tusp patru listelor **173,08 Lei**

(Se va continua în numerile viitoare)

Pentru Comitet { Nicolae Mazăre.
 { Septimiu B. Mureșianu.

Program „revoluționar“.

Intr'unul din numerile sale din urmă, *Pester Lloyd*, marele haham al presei jidano-maghiare, spune cetitorilor săi că săptămîna trecută s'ar fi ținut o convătuire la Sibii între fruntașii partidului național care ar fi hotărit a schimba programul dela 1881 care nu cere decît autonomia Ardealului, în sensul de a preținde unirea tuturor Românilor din Ardeal, Banat, Țara Ungurească (Crișana și Maramureș) și Bucovina într'un corp autonom, precum amintirăm și noi într'un număr recent al revistei noastre. Programul acesta, așa în linii generale, este al lui Șaguna.

Pester Lloyd zice că acest program e «*revoluționar*» și mai adaugă că Românii încep acuma a agita nu numai în privirea unității Statului maghiar ci și a celui austriac.

Se vede că Jidovoaița dela Pesta sugerează de zeci de ani din fondurile polițienești. Denunțarea face parte din firea ei. Acum însă să apucă a-i denunța pe Români și atențiunii poliției Austriace.

După teoria acestei gazete, Românii ca să-și alcătuiască un program politic trebuie să ceară voie dela poliție și dacă această crăiască autoritate va binevoi a admite acest program, bine, de unde nu, Românii n'au decît să-și facă un program după cum dorește poliția și organele ei de publicitate.

Și Ungaria rămîne, cu toate astea, patria «*liberalismului!*»

PROPUNEREA DOMNULUI URECHIA

Am arătat în această revistă cit de puțin ne-am interesat noi Românii de frumoasele și înălțătoarele manifestațiuni ce avură mai deunăzi loc la Roma. Am stat

cu toții impasibili căutîndu-ne de treburi ca și cînd nu pe noi ne-ar fi interesat patriotica acțiune a domnului V. A. Urechia care, or cîte defecte i-ar mai găsi adversarii săi, are și va avea acest incontestat și incontestabil merit: de a fi contribuit mai mult a ne face cunoscuți în lumea cultă, de a atrage atenția Europei asupra însemnătății noastre și mai ales a raporturilor noastre cu Ungurii. E mare lucru acesta, mai virtos la un popor tînăr, pe care atîția dușmani seculari l'au ponegрит și continuă a-l pune mereu în umbră.

E deci explicabil, ca Domnul Urechia să țină a ne face să dăm un amabil semn de recunoștință aceluia care, la Roma, au primit să înalțe serbarea dela Columna lui Traian prin prezența lor: ministrul Baccelli, prosindacul Romei Gallupi și mai multe persoane însemnate în viața publică a Italiei. Din această considerație d-l Urechia făcu zilele trecute, în «*Universul*» un apel către publicul românesc cerîndu-i ca prin o subscripție să adune o sumă corespunzătoare din care să se trimită din partea noastră persoanelor amintite daruri de amintire.

Ideia aceasta merită să fie îmbrățișată cu căldură de toți Românii de inimă, cari își pot da seama de prețul pe care îl au pentru noi simpatiile oameșilor de bine din streinătatea înrudită cu noi. E vorba numai de mici semne exterioare de grațitudine din partea noastră prin care să dovedim și noi gentilețea celor ce ne-au manifestat în chip atît de amical bunele lor sentimente.

Sperăm că această inițiativă a bătrînului dar neobositului luptător va găsi un simpatîc resunet în inimile Românilor.

Mircea.

CHESTIA COTEI PĂRȚI

Ultima încercare de a se stabili o înțelegere asupra cvotei, a suferit naufragiu. Tratările celor două deputațiuni s'au întrerupt Vineri. La începutul tratărilor se părea, că Austriacii și Ungurii s'ar fi a-

nului pentru vorba ungurească și cit de mare ura lui împotriva vorbeii nemțești.

Și fiindcă feciorul nostru n'a răspuns «hier», după cum poruncește regulamentul ostășesc, el a fost închis, și în închisoare, nu se știe, s'a omorât el însuși, or mină străină l'a sugrumat, destul că foile ungurești l'au vestit că a murit pentru limba ungurească ca un martir.

Adevărul curat este, că feciorul nostru a răspuns căpitanului său cu vorbele românești «*Porunciți, Domnule Căpitan!*» Totuși gazetele ungurești vestesc, că pentru limba ungurească a suferit închisoare și moarte.

În afacerea aceasta vestitul deputat kossuth-ist, Barabás Béla din Arad, a și interpelat în Dietă pe ministru, zicând că feciorul român a fost *jertfa schingiuirilor ce le-a suferit pentru limba ungurească*.

Astfel d-l Barabás se face avocatul Românului, ne rugat de nime și fără plată deși altfel, d-sa numai pentru plată bună primește procese dela Români.

De unde atita durere și interesare pentru un Român.

Cine cunoaște însă firea șovinistilor unguri va înțelege îndată, că este o apucătură la mijloc pentru a ațîța la ură contra Neamțului, ca și cum ar vrea să zică:

«Vedeți, voi, Români, cari vă plîngeți în potruiva Ungurilor, ce face Neamțul cu feciorii voștri, cum îi bagă la închisoare și îi chinue pînă la moarte pentru «hier».

Și de altă parte ca să sperie pe Neamț, vrea oare cum să-i spuie și lui:

«Vezi, Neamțule, cit de bine ocîmuim noi Ungurii țara aceasta; cit de tare urăsc naționalitățile vorba nemțească și cit de mult sunt îndrăgite în cea ungurească, în cit un fecior român mai bucuros a primit să fie pus la închisoare și să moară chiar pentru «jelen» decît să răspundă «hier».

Care, va să zică, Ungurul ar vrea să ne folosească de ciuhă în contra Neamțului și de uneltă pentru scopurile sale. A trecut însă de mult vremea ca să ne mai poată îmbăta cineva cu apă rece. Poporul român s'a deșteptat, și el știe acum să facă deosebire între stăpînirea ungurească și cea dinainte a Neamțului.

La armata împărătească feciorii noștri se pedepsesc, cu adevărat, dacă nu răspund «hier» cînd sunt chemați, dar la *honvezime* sunt ei oare mai cu blîndețe tractați? Li se îngăduiește acolo să grăiască ei în limba maicei lor? Nu, ci de o mie de ori sunt mai asupriți pentru limba lor maternă. Dar gazetele ungurești tac despre schingiuirile ce le sufer feciorii naționalităților la *honvezime*, pentru că siluirea limbei ungurești este o datorință «patriotică», zic Ungurii.

De aceea feciorii noștri de o mie de ori slujesc mai bucuros la armata împărătească decît la *honvezi*. Ei se simt chiar vătămăți în mîndria lor, dacă nu-i înrolează ca cătane împărătești, ci ca *honvezi*, căci «Neamțul cinstește limba românească, iar Ungurul o batjocorește; la regimentele împărătești alcătuite din feciori români, limba românească este limba regimentului, iar la *honvezi* în tot locul cea ungurească», așa vorbesc feciorii noștri dela sate. Dacă domnii unguri simțesc durere pentru nedreptățirea și asupririle feciorilor români în armata împărătească, de ce nu caută ei ca dreptate să i se facă Românului în țară, unde singuri sunt stăpîni? De ce au scos ei limba românească din toate dirigătoriile țării și au pus pretutindenea slujbași unguri, cari, neștiind limba poporului, își bat numai joc de el, și pe bietul Român, care a leargă după dreptate la dînșii, îl ocărăsc zicîndu-i să meargă în Țara-Românească dacă nu știe ungurește!

Este învederat, că pe poporul român nu

poate avea tragere de inimă și dragoste pentru stăpînirea ungurească. Are însă și el un bold firesc, ca și Ungurul, pentru a-și păstra și asigura viața și ființa sa națională. Boldul nostru firesc ne împinge la însoțire cu cel mai tare și nu ne lasă ca să ne legăm soarta de cel mai slab.

Ungurii știu și recunosc că Neamțul e tare, că fără el dinșii sunt perduți. De aceea se leagă ei cu mâni și cu picioare de neamț. „**Ungaria are trebuință de o permanentă (statornică) legătură de stat cu Austria**“ — zice contele Iuliu Andrassy, fiul fostului ministru al afacerilor străine, în cartea despre «Pactul dela 1867». (Az 1867-iki kiegyezésről. Irta Gróf Andrassy Gyula, Budapest 1896).

El pune sub ochii Ungurilor cuvintele unui bărbat politic, care a zis: «*Dacă Austria nu ar exista, ea ar trebui creată (făcută)*», — și apoi urmează astfel:

«*Dacă aceeași idee este adevărată din punct de vedere european, ea este îndoită de adevărată din punct de vedere maghiar... Chiar Kossuth a trebuit să se închine înaintea adevărului, că națiunea noastră (maghiară) aici, în acest loc, nu poate sta singură izolată, despărțită*».

Fără Neamț așa dar Ungurul nu se poate susține, nu poate trăi. Această slăbiciune mărturisită îl face însă nerăbdător și tiran față cu naționalitățile, pe care prin legi siluitoare ar voi să le contoapească în neamul unguresc pentru a-l mai întări, ceea ce Neamțul nu a făcut; din potrivă, sub a lui stăpînire s'au întemeiat școalele românești, așezămintele naționale și de cultură ale poporului român dincoace de Carpați.

DIN BUCOVINA

„*Patru*“^a din Cernăuți publică în fruntea numărului său dela 3 (15) Noembre următoarele:

Eri (Marți) seara s'a săvîrșit un act de o deosebită importanță, care formează o nouă verigă puternică în șirul impunător al manifestațiunilor noastre naționale bisericesti. Chiar în acelaș timp, cînd emisarul guvernului a început o severă anchetă în decanatele Homorului și Cimpulungului în contra vrednicilor preoți români, s'au întrunit din toate părțile Bucovinei patronii bisericii noastre drept măritoare, ca să-și rostească cuvîntul lor în acest timp al terorisărilor, îndreptate contra existenței bisericii și a națiunii noastre. Cele mai înalte și autoritative cercuri ale românismului acestui colț de pămînt s'au văzut necesitate, în urma funestelor proceduri ale guvernanților noștri să sară ca un singur om întru ajutorul bisericii grav periclitată și să strige dușmanului nesățios un puternic *veto*. În cuvinte elocvente au zugrăvit în ședința de eri chiar și cei mai bătrîni conservativi bărbați ai națiunii noastre situațiunea precară a bisericii noastre și au votat cu deplină unanimitate următoarea rezoluțiune energică, care va forma în istoria suferințelor noastre seculare un nou moment de înălțare națională:

«Patronii bisericesti ai archidiecesei gr. or. a Bucovinei întruniți în adunarea din 13 Noembre a. c. n. se simte constrînși — în fața confuziunii din ce în ce mai mari ce se introduce în referințele bisericesti ale Bucovinei prin atitudinea și influențarea neadmisibilă a guvernului țării și a organelor sale, și în special în considerarea suspețiunărilor înjositoare adresate preoțimei gr. or. din partea presidentului țării — a aduce la cunoștința deputaților

români din parlament următoarele rezoluțiuni, acceptate unanim în adunarea de astăzi, cu rugăminte insistentă, ca să se întrepund energic pe lângă ministrul president și ministrul de culte și instrucțiune, ca inconvenientele notorice de pînă acum, devenite și mai insuportabile în urma cercetărilor disciplinare inițiate în timpul recent în contra aproape a 250 de preoți — să fie delăturate și să aducă conținutul rezoluțiunilor actuale, în cas de trebuință în mod cuvenit, și la cunoștința noastră.

I. Subsemnații patroni bisericești salută cu bucurie și deosebită satisfacțiune manifestațiunile de loialitate ale preoțimei gr. or. române din Bucovina. Alăturindu-se acestor manifestațiuni, își exprimă neștrămutata lor iubire față de împărat și patrie.

II. Subsemnații patroni exprimă preoțimei gr. or. mulțimea și deosebita lor recunoștință față cu ținuta demnă, ce a observat-o în cauza apărării atacurilor îndreptate în contra bisericei gr. or. și a preoțimei din partea presidentului țării, și-și exprimă regretele lor față de slăbiciunea arhiepiscopului Arcadie.

III. Subsemnații patroni privesc grabnica convocare a congresului bisericesc de-o necesitate imperativă pentru realizarea definitivă a mult așteptatei regulări a ingerenței statului față de biserica gr. or. din Bucovina și pentru restabilirea și susținerea integrității ei.

* * *

Indată după ședință s'a expedit la adresa Clubului român în Viena o depeșă prin care este rugat, ca plingerea patronilor bisericești ai archidiecesei gr. or. a Bucovinei s'o comunice fără întârziere ministrului-președinte și ministrului de culte și instrucțiune publică. În depeșe se zice, că din partea guvernului din Bucovina

s'au pornit cercetări disciplinare în massă și că comisarii speciali designați pentru aceasta au început deja activitatea lor oficioasă. Depeșă e iscălită de toți bărbații de frunte ai fraților noștri din Bucovina, între cari vedem pe d-nii: Nico br. Hormuzachi, Nico br. Mustatza, Modest cav. de Grigorcea, George br. Vasilco, Ianco cav. de Flondor, Oct. cav. de Zotta, Verteres cav. de Pruncul etc. De asemenea vedem, că depeșă e iscălită cu plenipotență de un număr frumos de dame.

O telegramă, ce i se trimite «Patriei» din Viena cu data de 15 Noembre spune, că depeșă adunării patronilor bisericești a cauzat o iritare nespūsă la membrii «Clubului român». Imediat s'au făcut pașii necesari pentru a interveni în modul cel mai categoric la ministrul-președinte și de interne, pentru a se pune capăt noilor persecuțiuni. «Clubul român» a fost convocat la o ședință deja în aceiași zi.

D'ALE STUDENȚILOR

(Urmare)

III

Spuneam în precedentul meu articol, cum că o intervenție străină de inițiativa studentească se impune pentru asigurarea bunului mers al activității studentești. Spuneam, totodată, că această intervenție e cu atit mai de dorit și mai necesară, cu cît din actuala stare, în care se află corpul studentesc, nu poate răsări încă o înfrățire generală, care să apropie de vremurile noastre idealul în activitatea studentească.

Mi s'ar obiecta, poate, că sunt prea neîncrăzător în colegii mei. Obiecțiunea asta, însă n'ar avea preț.

Căci ce altceva s'ar putea deduce din

actuala stare de lucruri? Ori nu putem spune că în corpul studentesc găsim o unitate de acțiuni, o unitate de vederi și deci o luptă pentru acelaș scop. Din nefericire, politica, cu luptele și, meschinările ei, a pătruns și în familia noastră, așa că de unde ar trebui să vedem pe studenți lucrând pentru ei și nevoile lor, îi vedem, în mare parte, lucrând pentru cutare și cutare partid politic. Pasiunile politice, intrigile de partid și într'un cuvânt tot ceea ce agită și sbuciumă viața partidelor noastre politice, se găsește produs în mic printre noi și ne face să suferim așa de mult.

Politica, iată buba noastră, iată cangrana ce roade și tinde să distrugă un organism așa de tinăr.

Eu unul sunt absolut convins că tot răul de care suferim noi, se datorește politicei și numai ei.

N'avem decît să mergem la universitate, n'avem decît să asistăm la o discuțiune sau întrunire studentescă și vom vedea că, cu mască, sau fără mască, direct sau indirect, totul se învîrte în jurul politicei.

Și ceea ce e mai trist, e că lucrurile nu se mărginesc aci. Din nefericire și spre rușinea corpului studentesc acei ce fac politică printre noi, n'au măcar meritul de a fi sinceri; dinșii, în cea mai mare parte, sunt corupți pînă în măduva oaselor și dacă fac politică, dacă se țin de toate cancanurile ei, e numai cu un singur scop: acela de a parveni, de a trage un profit personal și de a-și asigura cîștigul necinstit al unui os, mai curînd, sau mai tîrziu. Ei, lucrul ăsta nu le face cinste! A fi tinăr și în acelaș timp corupt, e nu numai rușinos, dar și periculos. Dacă un tineret, ca acel universitar, de care cu atîta drag sunt legate speranțele și viitorul unei țări, e corupt de pătimi politice, lucrul e cit se poate de îngrijitor.

Măsuri urgente și serioase se impun. Și pentru că tot răul de care suferă activitatea studentescă se datorește numai amestecului politicei în universitate, cea d'întîiu grije, cea d'întîiu preocupare a celor chemați să stîrpească răul, trebuie să fie de-a goni politica din universitate. N'avem noi nevoe de asemenea oploșituri! Nouă ne trebuie desăvîrșire de carieră, luptă frumoasă și pentru un ideal frumos, iar nu politică necinstită, patimi corupătoare de suflet și distrugătoare de avinturi nobile.

Regenerarea asta, însă, nu poate fi lăsată pe seama noastră. Suntem prea străini de ceea ce am trebui să fim, prea îndepărtați unii de alții prin aspirațiuni și credinți, ca să putem încheaga o putere uriașă, un zid puternic de care să se lovească și să se sfărâme odată pentru totdeauna tot ceea ce e rău și necinstitor pentru tagma noastră.

Cine sunt acei, însă, cari trebuie să intervină, iată întrebarea ce ni se pune și cu care am sîrșit precedentul meu articol, dar la care am crezut de cuviință să nu răspund, înainte de a precisa bine și fără înconjur, răul de care suferă activitatea noastră. Odată lucrul ăsta făcut în articolul de față mă voi încerca, în numărul viitor, să răspund la această grea întrebare. Ceea ce știu, însă, să așigur pe toată lumea, e că voi vorbi, ca și pînă acuma, cu durere de inimă pentru interesele noastre, fără a atinge sau a jicni pe cineva.

Const. C. Brăescu
student.

CĂTRE SECȚIUNI

Secțiunilor Ligei Culturale din Tîrgoviște, Alexandria, Zimnicea, Slatina, Fălticeni, Turnu-Mugurele, Bo-

toşani, Cîmpina, Dorohoiu, Tîrgu-Jiu, şi Caracal li se aduce la cunoştinţă că comitetele alese după timpuri nu au dat nici o socoteală de activitatea lor de mai bine de doi ani şi nici după mai multe interveniri nu au trimis la Comitetul Central dările de seamă cerute de Statute, păstrînd o tăcere inexplicabilă. Astfel fiind, Comitetul Central se va vedea nevoit *cu părere de rău* a publica prin organul său «*Liga Română*» şi la cas de trebuinţă prin ziarele politice, numele tuturor onorabilelor persoane cari au făcut parte din acele comitete şi cari au sugrumat activitatea secţiunilor lor prin indiferenţa şi tăcerea lor.

Die Geburtswehen in Oesterreich

Wir erhalten folgenden Artikel:

Die französische und belgische Presse thun sehr besorgt um das Schicksal der Habsburgischen Monarchie. In verschiedenen Zeitungen und Revuen kann man es täglich lesen, es sei nur mehr eine Zeitfrage und das grosse Donaureich werde aufgelöst werden. Das ist wenigstens der Eindruck, den die westeuropäische Presse aus dem österreichisch-ungarischen Durcheinander erhält. Die endlosen Ministerkrisen und Cabinetswechsel, die schier unabsehbaren Nationalitäten-Kämpfe, das Siechthum der dualistischen Staatsform, die merkwürdige Starre der Hofkreise u. s. w. das alles lässt eine solche Meinung nur allzusehr begründet erscheinen.

Trotzdem und alledem glaube ich nicht recht an die demnächst einzutreffende Auflösung des Kaiserreiches. Ich habe vielmehr die Empfindung, Oesterreich werde aus dem gegenwärtigen Chaos zu neuem Leben geboren. Die mannigfaltigen Kämpfe und die mitunter als unüberwindlich erscheinenden Schwierigkeiten sind eine

Art Geburtswehen. Das Reich ringt nach einer neuen, besseren Existenzform. Wird man sie finden, dann hört das Gerede vom Zerfalle sofort auf.

Dass die 1867 geschaffene staatsrechtliche Basis unhaltbar geworden ist, dass die österreichische Verfassung das Zustandekommen des Völkerfriedens hemmt, dass eine rechtzeitige Aenderung noththut—dürfte so ziemlich allgemein annerkannt sein.

Die verschiedenen Cabinete in Oesterreich, die sich stets von neuem aufthürmenden Hindernisse in der sogenannten Perfectionirung, — *lucus a non lucendo*, des Ausgleichs sprechen höchstens für eine gewisse Scheu in entscheidenden Kreisen, jetzt in des Kaisers alten Tagen eine Umwälzung hervorzurufen, die vielleicht grosse und jedenfalls unliebsame Complicationen im Gefolge haben könnte.

Aber diese Scheu zärtlicher Gemüther wird hoffentlich noch überwunden werden, namentlich wenn man zugeben muss, dass sonst die schadenfrohen Profeten noch Recht behalten könnten.

Man wird sich also womöglich zu einer etwas rascheren «Einflussnahme» bequemen müssen, denn die sich gegenseitig befehdenden Nationen haben es sehr eilig und ihre Interessen sind doch gewichtigerer Natur als die der unterschiedlichen Beschwichtigungs-Diplomaten und Hofräthe.

Geburtswehen sollen nicht lange anhalten, denn sonst denkt man leicht an eine — Missgeburt. Deshalb wäre es nur im wohlverstandenen Interesse Oesterreichs, wenn seine mehrmals diplomirten Geburtshelferinnen mit entsprechenden der modernen Staatsmedizin zu entnehmenden Mitteln den gewissen Act beschleunigen wollten. Sie würden dann einen Anspruch an die Dankbarkeit des neugeborenen Staatswesens haben und wahrscheinlich selbst die grösste Genugthuung fühlen, zwei Leben gerettet zu haben, dasjenige Oesterreichs und das seiner Völker.

X. X.